

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

М. В. Афанасьєв
Афанасьєв М. В.

Менеджмент у соціальній сфері

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	23 «Соціальна робота»
Спеціальність	232 «Соціальне забезпечення»
Освітній рівень	другий (магістерський) рівень
Освітня програма	Управління соціальними проектами

Вид дисципліни	базова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри
економіки та соціальних наук

Назарова Галина Валентинівна

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри економіки та соціальних наук
Протокол № 1 від 27.08.2019 р.

Розробники:

Малюкіна Анастасія Олександрівна, к.е.н., доц. кафедри економіки та соціальних наук

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2019/2020	27.08.2019	1	

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: Для того, щоб залишатися конкурентоздатним в сучасних трансформаційних умовах, підприємствам та організаціям слід вирішити одну із найбільш пріоритетних та стратегічно орієнтованих проблем, а саме – менеджмент у соціальній сфері. Основними передумовами для змін виступають старіння та недостатнє оновлення трудового потенціалу, зменшення рівня найму і набору персоналу та завищення вимог до кандидатів на вакантні посади.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів системи знань та комплексу компетентностей, необхідних для розробки та прийняття управлінських рішень та методів ефективного управління в організаціях соціальної сфери.

Курс	1М	
Семестр	1	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	20
	семінарські, практичні	20
Самостійна робота		110
Форма підсумкового контролю	іспит	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Управління персоналом	Соціальна економіка
Політекономія	Глобальна економіка
Мікроекономіка	Стратегічне управління
Макроекономіка	Облік і аналіз персоналу
Мотивування персоналу	Розвиток персоналу
Економіка праці	Креативна економіка і менеджмент
	Кадрова безпека

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність до теоретичного оволодіння студентами основ менеджменту у соціальній сфері	Вміти використовувати інструменти менеджменту соціальної роботи та теоретичні знання на практиці
Здатність до управління соціальними організаціями в ринкових умовах	Аналізувати соціальні процеси і явища, що відбуваються в суспільстві і в організації
Здатність використовувати методи, принципи і функції соціального управління в сфері соціальної роботи	Опанувати програмні документи та правові засади управління в соціальній сфері
Здатність вирішувати складні управлінські ситуації, що виникають у ланці «споживач-організація соціальної сфери-держава»	прогнозувати соціальні наслідки державно-управлінських рішень, що приймаються стосовно соціальної сфери

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Особливості формування та реалізації менеджменту соціальної роботи

Тема 1. ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ І ЗМІСТУ МЕНЕДЖМЕНТУ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

- 1.1. Категорії «управління» і «менеджмент». Основні підходи щодо досліджень у сфері взаємозв'язку управління і менеджменту.
- 1.2. Розуміння менеджменту у соціальній сфері.
- 1.3. Складові процесу менеджменту у соціальній сфері.
- 1.4. Основні принципи менеджменту у соціальній сфері.

Тема 2. КОНЦЕПТУАЛЬНА ЕВОЛЮЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

- 2.1. Історія розвитку менеджменту
- 2.2. Розвиток управлінської науки в Україні.
- 2.3. Характеристика зарубіжних шкіл управління.
- 2.4. Сучасні підходи до розуміння менеджменту соціальної роботи.

Тема 3. МЕТОДОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

- 3.1. Закони, закономірності менеджменту соціальної роботи.
- 3.2. Методи, форми та функції менеджменту соціальної роботи
- 3.3. Закони управлінських відносин.
- 3.4. Інструменти менеджменту соціальної роботи.

Тема 4. ТИПОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ ТА ЙОГО СТРУКТУРА

- 4.1. Різновиди соціального менеджменту.

- 4.2. Моделі та методи взаємозв'язку об'єктів і суб'єктів менеджменту.
- 4.3. Проектування як специфічний та актуальний інструмент менеджменту у соціальній сфері.
- 4.4. Організація у менеджменті соціальної сфери.
- 4.5. Структура менеджменту у соціальній сфері.

Тема 5. ПЛАНУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

- 5.1. Сутність функції планування.
- 5.2. Етапи стратегічного планування.
- 5.3. Програмно-цільове управління.

Модуль 2. Галузеві аспекти менеджменту соціальної роботи

Тема 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

- 6.1. Поняття організаційної діяльності.
- 6.2. Норми керованості.
- 6.3. Взаємини повноважень.
- 6.4. Побудова організації.

Тема 7. МОТИВАЦІЯ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

- 7.1. Основні поняття.
- 7.2. Змістовні теорії мотивації.
- 7.3. Процесуальні теорії мотивації.
- 7.4. Форми визнання та оцінки результатів праці.

Тема 8. КОНТРОЛЬ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

- 8.1. Поняття і види управлінського контролю.
- 8.2. Етапи процесу контролю.
- 8.3. Контроль в соціальній роботі.

Тема 9. МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ НА МАКРОРІВНІ

- 9.1. Соціальна політика як стратегія менеджменту соціальної роботи.
- 9.2. Інструменти соціальної роботи.
- 9.3. Кадровий потенціал менеджменту соціальної роботи.
- 9.4. Ресурсне забезпечення менеджменту соціальної роботи.

Тема 10. МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ НА МІКРОРІВНІ

- 10.1. Процесуальний характер менеджменту соціальної роботи.
- 10.2. Особливості функцій менеджменту соціальної роботи.
- 10.3. Самоменеджмент в управлінні соціальною роботою.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі проміжної міні-контрольної письмової роботи з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних і лабораторних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуаційних завдань, логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 20 тестів та 3 практичних задач (ситуаційної, діагностичної та евристичної).

Практичні завдання передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки і компетентності студента з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. Розподіл балів за тижнями згідно технологічної карти подано в табл.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістовних модулів		Лекції	Практичні заняття	Завдання за теми	Доповіді	Есе	Колоквіуми	Письмові контрольні роботи	Усього
Змістовний модуль 1	Тема 1	2 тиждень	1	0,5	0,5				2
	Тема 2	4 тиждень	1	0,5	0,5	1,5			3,5
	Тема 3	6 тиждень	1	0,5	0,5				2
	Тема 4	8 тиждень	1	0,5	0,5	1,5		5	8,5
	Тема 5	10 тиждень	1	0,5	0,5		8		10
	Тема 6	12 тиждень	1	0,5	0,5				2
	Тема 7	14 тиждень	1	0,5	0,5				2
Змістовний модуль 2	Тема 8	15 тиждень	0,5	0,5	0,5	1,5			3
	Тема 9	16 тиждень	0,5	0,5	0,5	1		5	7,5
	Тема 10	17 тиждень	0,5	0,5	0,5		10	8	19,5
Іспит									40
Усього		8,5	5	5	5,5	10	16	10	100

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеною в табл.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Баєва О. В. Основи менеджменту: Практику м/ О. В. Баєва, Н. І. Новальська, Л. О. Згалат-Лозинська. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 522 с.
1. Главацька О. Л. Менеджмент соціальної роботи як різновид соціального управління [курс лекцій] / О. Л. Главацька – Тернопіль : ТДПУ, 2009. – 65 с.
2. Гріфін Р. Основи менеджменту: Підручник для студ. екон. спец. / Рікі Гріфін, Володимир Яцура. – Львів: БаК, 2005. – 605 с.
3. Дєдов Є. Г. Менеджмент соціальної роботи: навч. посіб. для студ. спец. «Соціальна робота», «Соціальна педагогіка» / Є. Г. Дєдов; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 164 с.
4. Кузьмін О. Основи менеджменту : Підручник / О. Кузьмін, О. Мельник. – К. : Академвидав, 2003. – 414 с.
5. Лукашевич М. П. Менеджмент соціальної роботи : теорія і практика : навч. посіб. для студ. вузів / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков. – К. : Каравела, 2007. – 296 с.
6. Мартиненко М. Основи менеджменту : Підручник / М. Мартиненко. – К. : Каравела, 2005. – 494 с.

3.2. Додаткова

1. Бабосов Е. М. Социальное управление : Учебное пособие для вузов. М. : ТетраСистемс. 2008. – 432 с.

2. Весельська Л. А. Міжнародний досвід державного регулювання соціальної безпеки в країнах з різними моделями соціального розвитку : застосування в Україні / Л. А. Весельська // Інвестиції : практика та досвід. – 2011. – № 17. – С. 108-113.

3. Социальная работа : теория и практика : учеб. пособие для вузов / А. В. Бабушкин, М. П. Гурьянова, И. Г. Зайнышев [и др.] ; отв. ред. Е. И. Холостова, А. С. Сорвина. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 427 с.

4. Тульчинский Г. Л. Менеджмент в сфере культуры / Г. Л. Тульчинский, Е. Л. Шекова. – СПб. : Лань. 2007. – 227 с.

5. Управление персоналом организации : Учебник / Под ред А. Я. Кибанова. – 2-е изд., доп. и перераб. – М. : ИНФРА-М., 2003. – 638 с.

6. Управление человеческими ресурсами / Под ред. М. Пула, М. Уорнера. – СПб. : Питер, 2002. – 1200 с.: ил. – (Серия «Бизнес-класс»).

7. Организация, управление и администрирование в социальной работе : учебник для бакалавров / под ред. Е. И. Холостовой, Е. И. Комарова, О. Г. Прохоровой. – М. : Издательство Юрайт, 2014. – 425 с.

8. Хоронжий А. Г. Основи соціального управління : курс лекцій : навч. посіб. / А. Г. Хоронжий. – Л. : Магнолія 2006, 2007. – 220 с.

9. Черняк В. М. Жилищно-коммунальное хозяйство: развитие, управление, экономика / В. М. Черняк. – М. : КноРус, 2007. – 392 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

10. Державний комітет статистики України. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

11. Журнал "Управление персоналом" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.top-personal.ru/>.

12. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. Режим доступу : <http://www.idss.org.ua/>.

13. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця з навчальної дисципліни «Менеджмент у соціальній сфері» Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4833>

14. Соціальна економіка. Робоча програма для студентів спеціальності 051 "Економіка" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / укл. Г.В. Назарова, С.Ю. Гончарова; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (725 КБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. - 49 с. Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/18959>